

Laskelmia uudenvuodenpuheista

Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksessa on laskettu uudenvuodepuheista joitakin seikkoja, joiden avulla on mahdollista tarkastella mm. presidenttien välisiä eroja. Laskelmat perustuvat Fintwol-analysointimenetelmän (ks. LING 2004) avulla tehtyihin tutkimuksiin (ks. Lehtinen & Lounela 2004; Lounela 2005; myös Heikkinen & Lounela 2006). Laskelmien tulkinnoista on luettavissa artikkelissa, joka ilmestyy *Talous ja kieli* -seminaarin julkaisussa alkuvuodesta 2007 (Heikkinen 2007).

Taulukko 1. Uudenvuodenpuheiden pituuksia.

	Teksti sanoina	Virke sanoina	Lause sanoina	Sana merkkeinä
Svinhufvud	218	15,6	7,5	7,6
Kallio	1000	17,0	8,1	7,8
Ryti	1086	22,4	8,5	7,7
Paasikivi	764	14,8	7,6	7,5
Kekkonen	795	14,8	7,7	7,8
Koivisto	971	13,4	7,2	7,9
Ahtisaari	868	10,3	7,3	7,9
Halonen	906	10,0	7,6	7,9

Taulukko 2. Uudenvuodenpuheiden sanaluokkajakauma.

	NO	V	P2	P1	V+	ADJ	PR	NU	ADV	C
Svinhufvud	34,4	16,5	2,3	2,0	20,8	11,1	11,1	0,8	7,9	10,3
Kallio	37,6	15,4	3,9	1,3	20,6	10,2	9,7	2,1	7,3	8,4
Ryti	32,5	16,2	5,5	2,3	24,0	11,5	11,8	0,4	6,9	8,6
Paasikivi	33,8	17,6	4,8	1,7	24,1	12,1	8,8	1,3	7,2	8,1
Kekkonen	35,8	17,0	4,3	1,9	23,2	11,7	7,2	2,9	7,2	7,3
Koivisto	35,7	18,8	4,4	1,9	25,1	12,0	7,9	0,8	7,0	7,5
Ahtisaari	39,2	17,9	3,3	2,2	23,4	12,5	7,2	1,0	6,7	6,4
Halonen	39,0	17,0	3,7	1,4	22,1	12,6	7,2	0,8	6,4	8,1

NO substantiivi; V verbi; P2 toinen partisiippi; P1 ensimmäinen partisiippi; V+ verbit, ensimmäiset ja toiset partisiipit yhdessä; ADJ adjektiivi; PR pronomini; NU numeraali; ADV adverbi; C konjunktio.

Taulukko 3. Uudenvuodenpuheiden yleisimmät substantiivit ja niiden määrät.

Svinhufvud: kansa 18 vuosi 14 kansalainen 17 työ 5 maa kehitys rauha osa tehtävä pyrkimys menestys 4

Kallio: vuosi 52 kansa 33 suomi 19 laki 18 aika 16 maa 12

Ryti: kansa 23 vuosi 22 aika 20 työ 14 sota 11 kansalainen valtio 9

Paasikivi: vuosi 161 kansa 112 maa 78 suomi 64 sota 57 aika 56 elämä 40

Kekkonen: vuosi 370 aika 132 suomi 116 maa 114 kehitys 71 kasvu 62 määrä 48 osa 46 tuotanto kansalainen 45

Koivisto: vuosi 137 maa 75 aika 73 suomi 61 kehitys 55 eurooppa 54 osa 41 asia 39 neuvostoliitto 36

Ahtisaari: suomi 55 eurooppa 46 vuosi 43 maa 43 unioni 31 kansalainen aika kehitys 28

Halonen: vuosi suomi 56 ihminen 42 eurooppa 41 aika 38 unioni 37 maa 33 yhteistyö 32 maailma 30

Taulukko 4. Uudenvuodenpuheiden yleisimmät verbit ja niiden määrät.

Svinhufvud: olla 32 ei 8 muodostaa saavuttaa vaatia voida 3

Kallio: olla 167 ei 14 saada 11 tulla 9 voida osoittaa 8

Ryti: olla 151 ei 20 voida 13 saada 6 kiittää 5 tulla pitää 4

Paasikivi: olla 719 ei 165 voida 68 tulla 31 saada 20 pitää 18 sanoa 17

Kekkonen: olla 1095 ei 192 voida 117 tulla 42 saada 39 pitää 36 ottaa 25 antaa 22

Koivisto: olla 833 ei 127 voida 71 tulla 53 saada 31 pitää 28

Ahtisaari: olla 358 ei 61 voida 26 tarvita 19 saada 17 tulla 15 tehdä 10

Halonen: olla 384 ei 41 voida 25 tarvita 22 tulla haluta 16 tehdä 15 pitää saada kiittää 11

Taulukko 5. Uudenvuodenpuheiden yleisimmät adjektiivit ja niiden määrät.

Svinhufvud: uusi 5 suuri hyvä 4 rauhallinen taloudellinen tärkeä oma yhteinen 3

Kallio: uusi 21 suuri 16 taloudellinen oma viime 13 entinen 11

Ryti: suuri 18 hyvä 10 koko uusi 8 sellainen 7 vapaa 6

Paasikivi: taloudellinen 86 suuri 59 hyvä 50 uusi 47 viime 38 oma 30 koko pieni 21

Kekkonen: taloudellinen 93 suuri 83 hyvä 80 viime 76 kansainvälinen 65 uusi 56 oma 45 tärkeä 33

Koivisto: hyvä 70 uusi 64 oma 60 taloudellinen 44 suuri 43 kansainvälinen 42 tärkeä 36

Ahtisaari: taloudellinen 31 kansainvälinen uusi 30 hyvä 24 tärkeä 20 oma 19 suuri 15

Halonen: kansainvälinen 42 tärkeä 35 hyvä 34 uusi 32 oma 31 suuri yhteinen 24

Taulukko 6. Uudenvuodenpuheiden pääluokkajakauma presidenteittain.

	Aktiivi	Passiivi
Svinhufvud	94,9	5,1
Kallio	88,6	11,4
Ryti	89,8	10,2
Paasikivi	89,5	10,6
Kekkonen	86,1	13,9
Koivisto	85,5	14,5
Ahtisaari	87,1	12,9
Halonen	91,5	8,5

Taulukko 7. Uudenvuodenpuheiden tapaluokkajakauma presidenteittain.

	Ind.	Kond.	Pot.	Imp.
Svinhufvud	80,8	3,8	0,0	15,4
Kallio	95,3	1,7	1,7	1,4
Ryti	96,3	2,9	0,8	0,0
Paasikivi	96,5	2,3	0,0	1,2
Kekkonen	92,4	6,0	0,8	0,8
Koivisto	91,3	8,2	0,4	0,2
Ahtisaari	97,3	2,1	-	0,6
Halonen	96,4	2,8	0,1	0,7

Ind. indikatiivi ("tekee"); kond. konditionaali ("tekisi"); pot. potentiaali ("tehnee"); imp. imperatiivi ("tee").

Taulukko 8. *Me-* ja *minä*-pronominien osuus (%) kaikista pronomineista uudenvuodenpuheissa.

	me	minä
Svinhufvud	19,2	1,4
Kallio	12,4	1,7
Ryti	9,0	-
Paasikivi	11,7	2,3
Kekkonen	10,7	2,0
Koivisto	14,4	1,2
Ahtisaari	9,4	0,3
Halonen	23,7	0,5

Taulukko 9. Persoonamuotojen suhteelliset osuudet (%) uudenvuodenpuheissa.

	Y1.	Y2.	Y3.	M1.	M2.	M3.
Svinhufvud	3,8	-	55,7	27,8	0,0	12,7
Kallio	5,0	-	67,5	10,0	0,9	16,6
Ryti	4,4	-	68,0	9,6	0,4	17,5
Paasikivi	6,0	0,3	68,6	10,2	0,0	15,0
Kekkonen	6,9	0,5	70,9	6,9	0,1	14,7
Koivisto	3,8	-	72,6	6,4	-	17,2
Ahtisaari	4,1	-	71,6	8,8	-	15,6
Halonen	7,5	-	66,0	12,5	0,3	13,7

Y1. yksikön ensimmäinen ("teen"); Y2. yksikön toinen ("teet"); Y3. yksikön kolmas ("tekee"); M1. monikon ensimmäinen ("teemme"); M2. monikon toinen ("teette"); M3. monikon kolmas ("tekevät").

Lähteet

- Heikkinen, V. (2007) Uudenvuodenpuheiden piirteitä 1935–2006 ja näkymiä vallan medioitumiseen. Ilmestyy Talous ja kieli -seminaarin 2006 julkaisussa.
- Heikkinen, V. & Lounela, M. (2006) Sanaluokka automaattisen analyysin kategoriana. Krista Kerge, Maria-Maren Sepper (toim.), *Finest Linguistics. Proceedings of the Annual Finnish and Estonian Conference of Linguistics. Tallinn, May 6-7, 2004*. Tallinna: Tallinn University Press.

Lehtinen, O. & Lounela, M. (2004) A model for composing and (re-)using text materials for linguistic research. M. Nenonen (toim.), *Papers from the 30th Finnish Conference of Linguistics* s. 73–78. Joensuu: Joensuun yliopisto.

LING (2004) = Lingsoft <http://www.lingsoft.fi/doc/fintwol/intro/tags.html> (haettu 29.9.2004).

Lounela, M. (2005) Exploring morphologically analysed text material. A. Arppe, L. Carlson, K. Lindén, J. Piitulainen, M. Suominen, M. Vainio, H. Westerlund & A. Yli-Jyrä (toim.), *Inquiries into words, constraints and contexts. Festschrift in the honour of Kimmo Koskenniemi on his 60th birthday* s. 259–267. Helsinki: Gummerus.